

Statiegeld; handhaven of uitbreiden?

Een onderzoek naar draagvlak voor uitbreiding van statiegeld op plastic

Martin Schalkwijk
Sibolt Mulder

F8726 | Versie 19 januari 2011

T.b.v. : NVRD, mw. Ilse van der Grift

Inhoud

	Samenvatting	2
1	Inleiding	4
2	Draagvlak huidig statiegeldsysteem	5
2.1	Meerderheid Nederlanders positief over huidig statiegeld	5
2.2	Plastic flessen veel gekocht	6
2.3	Statiegeld van € 0,25 meestal voldoende	7
3	Kansen voor statiegeld op kleine plastic flesjes	8
3.1	Uitbreiding statiegeld positief beoordeeld	8
3.2	Draagvlak voor meer statiegeldverpakkingen bij alle Nederlanders - binnen alle politieke partijen	9
3.3	Statiegeldbedrag van 25 eurocent nodig	10
4	Draagvlak statiegeld plastic containers	11
4.1	Helft Nederlanders koopt plastic containers voor sappen/zuivel	11
4.2	Verdergaande uitbreiding statiegeld gewenst	12
5	Conclusies	14
	Bijlagen	
	Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording	
	Bijlage 2 Deelname en beleving van kunststofinzameling	
	Bijlage 3 Deelname en beleving van statiegeld	
	Bijlage 4 Tabellen	

Samenvatting

Wat is verstandig beleid rond afvalverwerking? Wat moet je voor- of nascheiden, wat moet je recyclen en wat anders verwerken? Onderdeel van deze discussie is de vraag hoe PET-flessen en andere plastic drankverpakkingen het beste kunnen worden ingezameld. Naast technische discussies speelt het burgerdraagvlak een rol: wat denkt men over het huidige en mogelijk toekomstige inzamelingsbeleid voor plastic verpakkingen en in het bijzonder: wat denkt men over statiegeld?

De NVRD heeft aan TNS NIPO gevraagd een gedragsonderzoek uit te voeren naar de aanschaf en afdanking van kunststof (drank)verpakkingen en te meten wat op dit moment het draagvlak is bij de Nederlandse bevolking voor het gescheiden inleveren van plastic verpakkingen zoals grote en kleine PET-flessen en drankcontainers met behulp van statiegeld.

In oktober 2010 heeft TNS NIPO een enquête hiernaar uitgevoerd bij een representatieve steekproef uit de Nederlandse bevolking van 18 jaar en ouder (n = 722).

Conclusies

Praktisch iedereen koopt plastic flessen, vooral bij de supermarkt

Praktisch iedereen (94%) koopt wel eens dranken in plastic flessen, vooral in flessen van één en anderhalve liter. Naar eigen inschatting koopt men 7,5 van deze flessen per maand. Er worden hier dus circa 1 miljard per jaar van verkocht. Bijna iedereen koopt statiegeldflessen (92%). Daarna volgen de flessen van een halve tot een hele liter (4,7 per maand) en ten slotte kleinere flesjes (2,6 per maand), wat resulteert in jaarlijks ook 1 miljard kleine flesjes van minder dan een liter. Verder koopt circa 45% van de Nederlanders plastic containers met sap of zuivel (3,0 per maand).

Statiegeld bevordert gescheiden inleveren

Vrijwel iedereen die statiegeldflessen koopt, levert die flessen ook in (98%). Driekwart van de Nederlanders schat de hoogte van het statiegeld (€ 0,25) correct in. Zonder statiegeld worden flessen duidelijk minder gescheiden: door vier op de tien Nederlanders wordt plastic flessen en containers ongescheiden bij het restafval gegooid. Van de jongeren tot 35, die relatief veel plastic drankverpakkingen kopen, doet slechts 44% de plastic flesjes bij het gescheiden kunststofafval.

Nederlanders steunen massaal huidig statiegeld

Afschaffing van het huidig statiegeld op plastic flessen zou 73% van de bevolking een slechte zaak vinden. Minder dan één op de tien Nederlanders staat positief tegenover afschaffing van dit statiegeld.

Groot draagvlak voor uitbreiding van statiegeld

De steun voor uitbreiding naar kleinere plastic flessen is ook groot: 71% stemt voor (en 12% tegen, iets vaker jongeren en mannen).

Opvallend was dat de steun voor statiegeld zo breed is dat er nauwelijks een bijzonder profiel valt te maken van voor- of tegenstanders. Het gaat om de gemiddelde bevolking. Voorstanders van statiegeld op kleine plastic flesjes vormen een ruime meerderheid binnen alle politieke partijen.

Er bestaat vergelijkbare steun voor een verdergaande uitbreiding van statiegeld, waarbij ook plastic flessen en containers voor sappen en zuivel in het statiegeldsysteem kunnen worden opgenomen.

Uitbreiding van het huidige statiegeldsysteem met zowel kleine plastic flesjes als grote plastic drankverpakkingen voor sap en zuivel betekent ruim een verdrievoudiging van het aantal drankverpakkingen dat hiermee wordt ingezameld.

1 Inleiding

Tegenwoordig woedt een discussie in de maatschappij over de wenselijkheid van statiegeld ten behoeve van afvalscheiding en vermindering van zwerfvuil. Levensmiddelenproductenten en retailers vinden bronscheiding met statiegeld een last. Een groot deel van de afvalsector ziet dit als een belangrijk instrument voor de gescheiden inzameling van kunststof flessen met zeer goede resultaten. Daarnaast zien zij statiegeld als een maatregel die ervoor kan zorgen dat zij minder last hebben van zwerfafval. De overheid promoot gescheiden afval en recycling volgens de Ladder van Lansink. Maar hoe beleeft de burger dat?

TNS NIPO heeft in opdracht van de NVRD (Koninklijke vereniging voor afval- en reinigingsmanagement) een onderzoek uitgevoerd onder de Nederlandse consument. De doelstellingen van dit onderzoek zijn:

- inzicht krijgen in de huidige kennis, houding en gedrag van consumenten op het gebied van statiegeld;
- draagvlak peilen voor uitbreiding van statiegeld naar andere verpakkingen.

Om een totaalbeeld te krijgen van de bereidheid van burgers om kunststoffen te scheiden zijn ook vragen gesteld over de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingen. Aangezien deze vragen aanvullend zijn en geen antwoord geven op de kernvraag, zijn de antwoorden in bijlage 2 opgenomen.

De doelgroep van dit onderzoek bestaat uit alle Nederlanders van 18 jaar en ouder.

Leeswijzer

In dit rapport beschrijven we de resultaten van het onderzoek.

- In hoofdstuk 2 schetsen we de kennis, houding en gedrag van burgers inzake het huidige statiegeld.
- In hoofdstuk 3 geven we aandacht aan de kansen voor de invoering van statiegeld op kleine plastic flesjes.
- Hoofdstuk 4 gaat in op de mogelijkheden voor uitbreiding van statiegeld wat betreft grote plastic flessen en containers voor sappen en zuivel.
- Ten slotte vatten we in hoofdstuk 5 de belangrijkste punten nog eens samen.
- In de bijlagen vindt u de onderzoeksverantwoording, de beschouwing van de gescheiden inzameling van kunststof verpakkingen, de tabellen met de resultaten en de antwoorden van de respondenten op de open vragen.

2 Draagvlak huidig statiegeldsysteem

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de kennis, houding en gedrag van consumenten ten aanzien van statiegeld op plastic flessen.

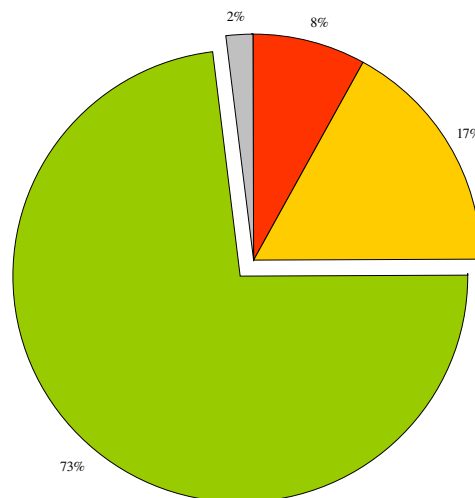
2.1 Meerderheid Nederlanders positief over huidig statiegeld

Drie kwart van de Nederlanders (73%) wil het statiegeld op plastic flessen van een liter of meer behouden. Slechts 8% van de Nederlanders is voorstander van het afschaffen van statiegeld.

Ouderen zijn iets minder gebonden aan dit idee: ‘slechts’ twee op de drie ouderen (68%) zijn tegen afschaffing van statiegeld op plastic flessen, maar ook slechts 10 % zou afschaffen een goede zaak vinden.

Deze cijfers duiden op een vrijwel maximaal draagvlak vergeleken met andere typen beleid.

1 | *Nederlanders willen statiegeld op plastic flessen niet kwijt*

■ Afschaffing statiegeld is een goede zaak ■ Afschaffing statiegeld is een goede noch slechte zaak ■ Afschaffing statiegeld is een slechte zaak ■ Weet niet

Basis: alle Nederlanders (n=772)

Bron: TNS NIPO, 2010

2.2 Plastic flessen veel gekocht

Negen op de tien consumenten (94%) hebben wel eens dranken in plastic flessen gekocht. De flessen van een liter of meer zijn hierbij veruit het populairst: zeven op de tien hebben deze wel eens gekocht. Deze worden ook het meest gekocht, gemiddeld 7,5 flessen per maand per Nederlander. Dat komt neer op ongeveer 1 miljard flessen per jaar, al dan niet met statiegeld.

Daarnaast worden nog eens 4,7 flesjes van een halve liter per maand gekocht en 2,6 flesjes van minder dan een halve liter. Dit vertaalt zich

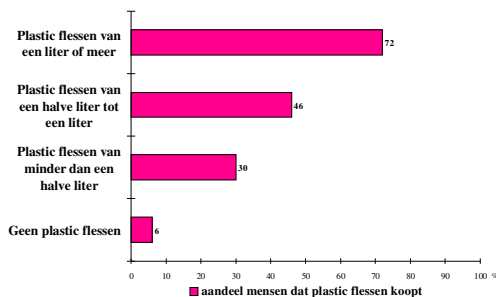
naar jaarlijks ongeveer 675 miljoen flesjes van een halve liter en 375 miljoen flesjes van minder dan een halve liter. In totaal gaat het daarmee ook bij de kleine plastic flessen om een hoeveelheid van ruim een miljard stuks per jaar².

Ter vergelijking

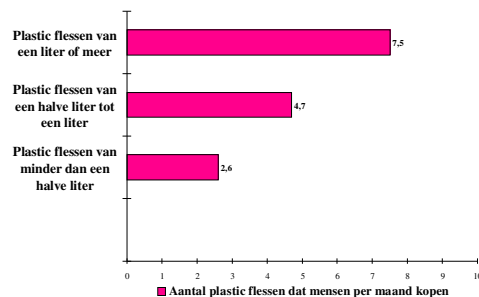
In 2004 werden in totaal 679 miljoen statiegeld PET-flessen van 1 liter of meer verkocht: 532 miljoen voor koolzuurhoudende dranken, 105 miljoen voor water en 42 miljoen voor iced tea.¹

Volgens berekeningen worden er in 2010 maximaal 900 miljoen kleine flesjes – van minder dan een liter – verkocht: 600 miljoen PET-flesjes en 300 miljoen PE/PP-flesjes³.

2 | Meerderheid consumenten koopt wel eens dranken in plastic flessen

Basis: alle Nederlanders (n=772)

Bron: TNS NIPO, 2010

Deze plastic flessen worden vooral in de supermarkt gekocht (99%). Een klein gedeelte van de consumenten koopt ook plastic flessen bij de benzinepomp (10%). De kantine, snackbar of groothandel zijn voor minder dan 10% van de Nederlanders een plek waar ze dranken in plastic flessen kopen².

¹ bron: http://www.ce.nl/publicatie/effecten_van_een_ecotax_op_blikjes_en_flesjes/392

² Hierbij moet worden bedacht dat in dit onderzoek is voorbij gegaan aan het aankoopgedrag van jongeren onder de 18 jaar, een groep die waarschijnlijk voor de afzet van kleine flesjes een belangrijke afzetmarkt is (o.a. via kantines en snackbars). Tegen die achtergrond moet de hier gegeven schatting van de aangeschafte plastic flesjes worden gezien als een conservatieve schatting.

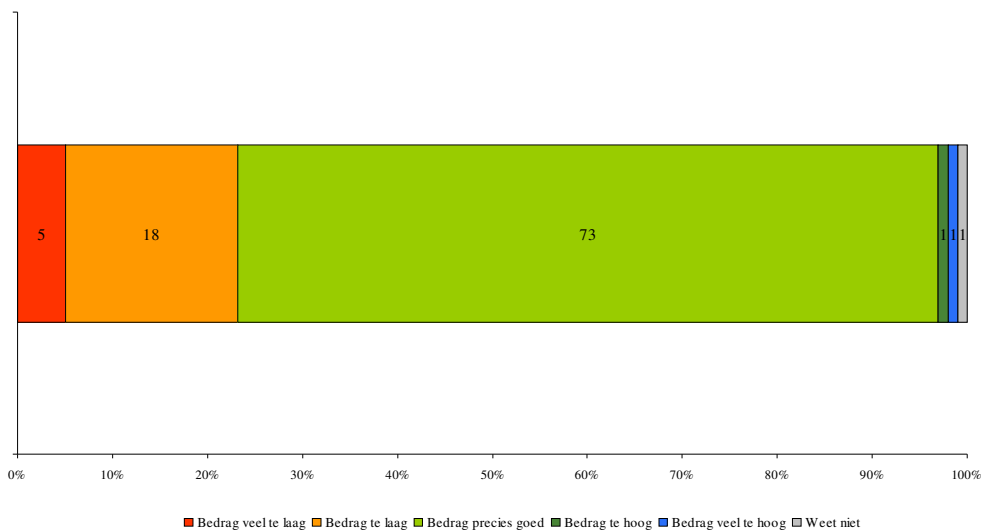
³ bron: <http://www.verpakkingsmanagement.nl/thema/s/duurzaamheid/42-statiegeld+voor+pet+niet+eco-effici%C3%ABnt.html>

2.3 Statiegeld van € 0,25 meestal voldoende

Flessen met statiegeld worden veel gekocht: negen op de tien mensen die dranken in plastic flessen kopen (92%), kopen dit in statiegeldflessen. Hoe hoog het statiegeld is, is dan ook voor veel mensen bekend. Drie kwart van de Nederlanders (76%) noemt het correcte bedrag (€ 0,25), oplopend tot vier op de tien (81%) onder consumenten die plastic flessen met statiegeld kopen.

Voor de meeste Nederlanders (73%) is dit bedrag ook hoog genoeg om de flessen terug te brengen. Een op de vier Nederlanders (23%) vindt het echter te laag⁴. Toch weerspiegelt zich dit niet in het gedrag van de Nederlanders. Plastic flessen met statiegeld worden nu door de overgrote meerderheid van de respondenten (98%) ingeleverd bij een statiegeldpunt.

3 | Statiegeldbedrag voldoende als stimulan

Basis: consumenten die plastic flessen met statiegeld kopen (n=676)

Bron: TNS NIPO, 2010

Het statiegeld heeft dus een duidelijk effect. Dit zien we ook terug wanneer we kijken naar wat Nederlanders doen met plastic flesjes waar *geen* statiegeld op zit. Vier op de tien Nederlanders (44%) geven deze flesjes niet mee met het gescheiden ingezamelde kunststofafval (zie bijlage 2).

⁴ Bij de overschakeling op de euro is het statiegeldbedrag verlaagd van een gulden (€ 0,45) naar € 0,25.

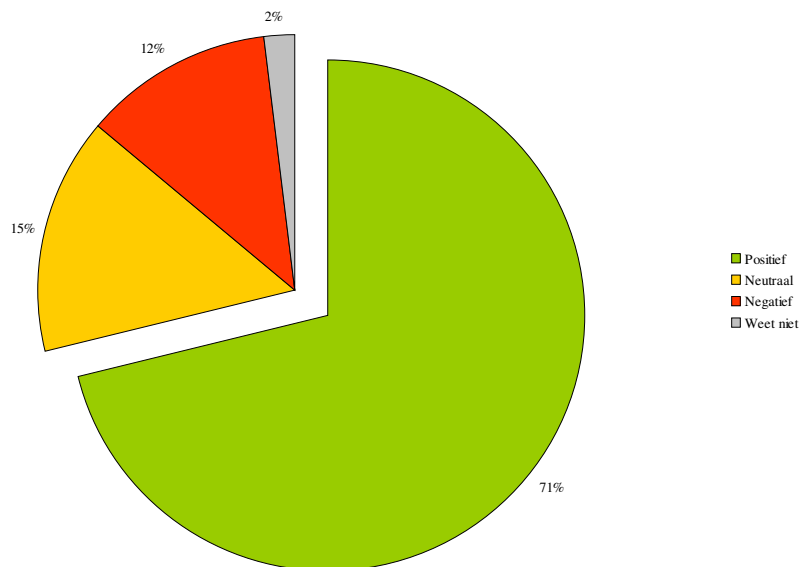
3 Kansen voor statiegeld op kleine plastic flesjes

In het vorige hoofdstuk hebben we beschreven wat de kennis, houding en gedrag van de Nederlander zijn ten opzichte van het huidige statiegeld. In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag wat Nederlanders vinden van mogelijke uitbreiding van het statiegeld op kleine plastic drankverpakkingen.

3.1 Uitbreiding statiegeld positief beoordeeld

Zeven op de tien consumenten (71%) staan positief tegenover uitbreiding van statiegeld naar plastic flesjes van een halve liter of minder. Slechts één op de tien Nederlanders (12%) staat negatief tegenover statiegeld op kleine plastic flesjes, zowel bij de gebruikers als bij de niet-gebruikers van deze flesjes.

1 | Meerderheid consumenten positief over uitbreiding

Basis: alle Nederlanders (n=772)

Bron: TNS NIPO, 2010

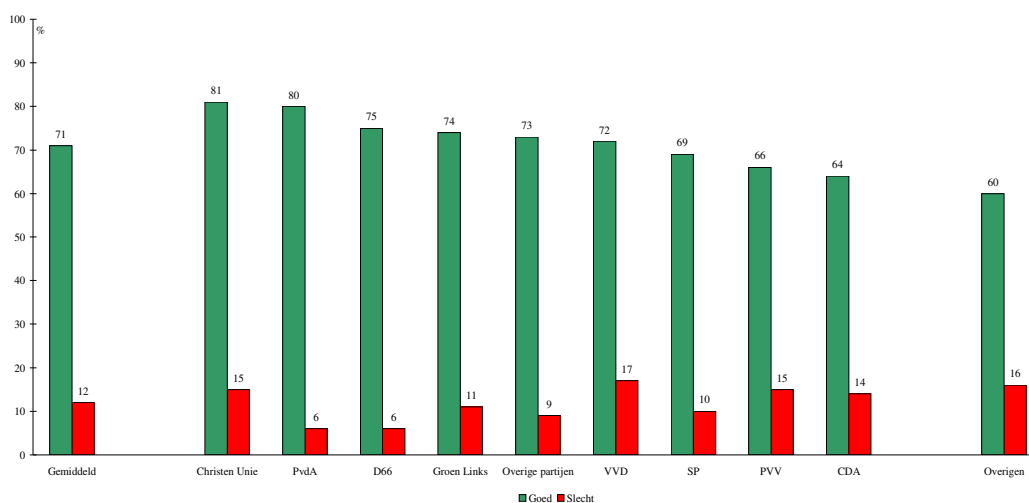
Zoals beschreven in paragraaf 1.2. gaat het hierbij om een hoeveelheid plastic flesjes die nog aanmerkelijk groter is dan de hoeveelheid plastic statiegeldflessen die met het huidige statiegeldsysteem wordt ingezameld.

3.2 Draagvlak voor meer statiegeldverpakkingen bij alle Nederlanders - binnen alle politieke partijen

Maar wie zijn deze mensen? Het blijkt dat de consumenten die positief zijn, nauwelijks verschillen van de consumenten die neutraal of negatief tegenover uitbreiding van statiegeld staan. Mannen zijn iets vaker negatief dan vrouwen, net als jongeren. Maar voor de rest zijn het geen andere mensen: qua opleiding, gezinsgrootte en algemene houding naar de wereld zijn de groepen gelijk.

Ook de soort gemeente waar iemand woont, blijkt weinig invloed te hebben op de houding ten opzichte van uitbreiding van statiegeld. Mensen die in het centrum van de stad wonen of juist ver op het platteland zijn even vaak positief of negatief. Zelfs of de gemeente plastic gescheiden inzamelt of gedifferentieerde afvaltarieven (Diftar) hanteert, heeft geen invloed op de vraag of men positief of juist negatief tegenover uitbreiding staat.

2 | Nederlanders positief over statiegeld op kleine plastic flesjes (naar politieke partijen)

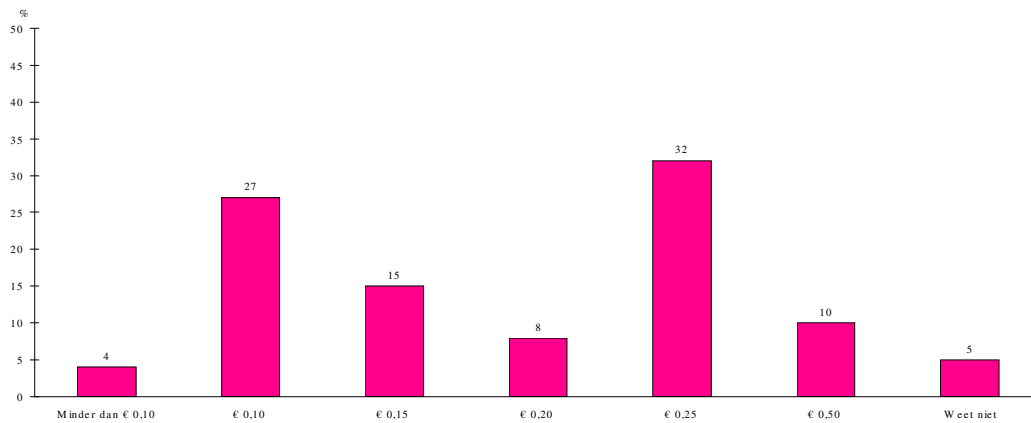
Bron: TNS NIPO 2010

Voorstanders van statiegeld op kleine plastic flesjes vormen een ruime meerderheid binnen alle politieke partijen. Het aantal tegenstanders is gering, variërend van 17% van de kiezers op de VVD (bij de kamerverkiezingen van 2010) tot 6% bij PvdA en D66. De meerderheid die positief staat tegenover de invoering van statiegeld op kleine plastic flesjes varieert van 64% bij de kiezers op het CDA tot 81% bij de ChristenUnie.

3.3 Statiegeldbedrag van 25 eurocent nodig

Welk bedrag zou nu een goed statiegeldbedrag zijn voor kleinere plastic flesjes? Een meerderheid van de Nederlanders (54%) zou al bij een lager bedrag dan voor de literflessen de kleinere flesjes meestal terugbrengen. Maar om zeker te stellen dat een hoge respons (90%) wordt bereikt is een statiegeldbedrag van 25 eurocent nodig. Negen op de tien Nederlanders brengen de kleine flesjes terug bij dit gebruikelijke bedrag voor frisdrankflessen. Een op de tien (10%) zal pas bij een hoger bedrag de kleine flesjes inleveren.

3 | Lager statiegeld is voldoende voor flesjes van halve liter

Basis: alle Nederlanders (n=772)

Bron: TNS NIPO, 2010

4 Draagvlak statiegeld plastic containers

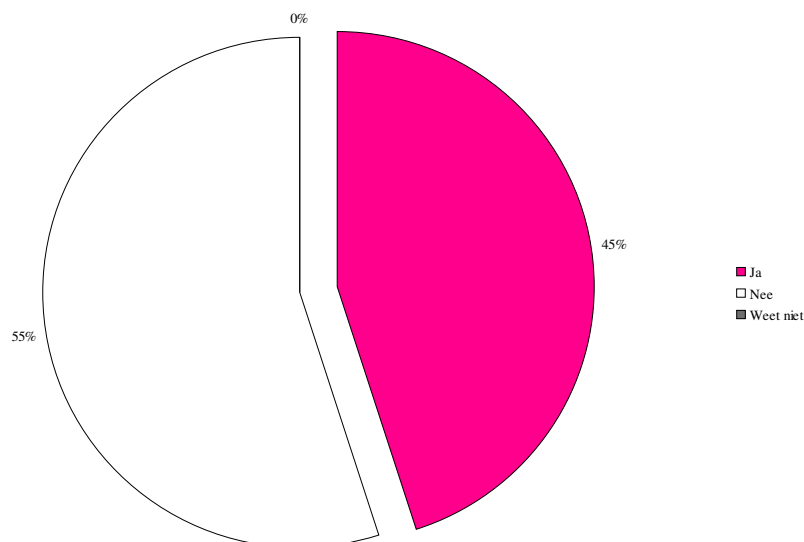
In het vorige hoofdstuk hebben we beschreven wat de kennis, houding en gedrag van de Nederlander zijn ten opzichte van de uitbreiding van statiegeld naar kleine plastic flesjes. In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag wat Nederlanders vinden van de mogelijke invoering van statiegeld op plastic flessen of containers die gebruikt worden als 1 of 2 literverpakking voor sappen, melk en andere zuivel dranken.

4.1 Helft Nederlanders koopt plastic containers voor sappen/zuivel

Sap en zuivel in plastic flessen en containers worden minder vaak gekocht dan plastic statiegeldflessen van anderhalve liter, maar bijna even vaak als plastic flesjes van een halve liter. Bijna de helft van de Nederlanders (45%) koopt wel eens sap of zuivel in plastic flessen of containers.

4 \ Helft Nederlanders koopt plastic containers

Basis: alle Nederlanders (n=772)

Bron: TNS NIPO, 2010

Lager opgeleide mensen kopen vaker plastic containers dan hoogopgeleide mensen (52% en 39% respectievelijk). Ouderen kopen beduidend minder van deze plastic containers. Gemiddeld worden er 3,0 containers per maand per Nederlander gekocht. Dit komt neer op ruim 430 miljoen containers per jaar in Nederland. Ze worden vrijwel altijd (99%) in supermarkten gekocht.⁵

Wat gebeurt er nu met deze plastic containers? Net als met de plastic flessen zonder statiegeld, gooien vier op de tien consumenten (38%) de containers bij het restafval. Jongeren tot 35 doen dat wat vaker (46%).

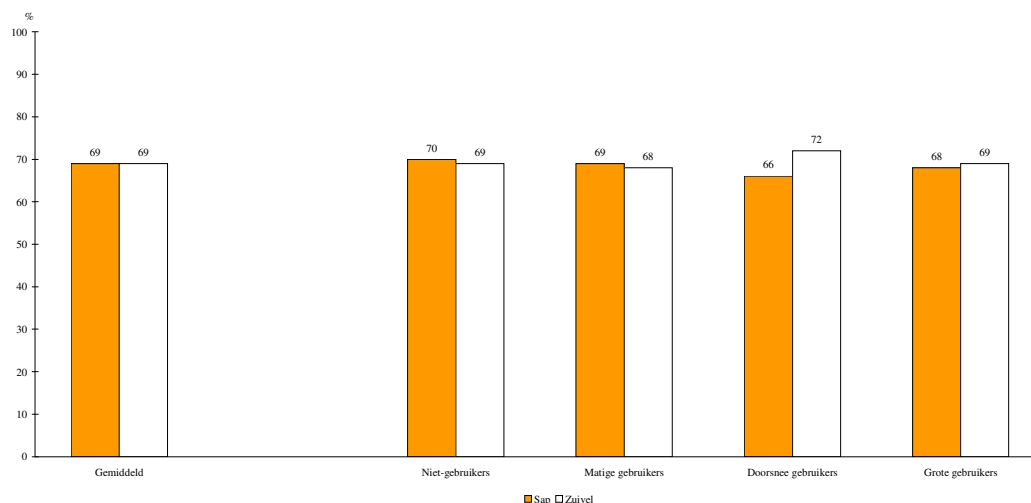
Ter vergelijking

In 2004 werden 302 miljoen grote HDPE drankverpakkingen (jerrycans/containers van 1 en 2 liter) verkocht: 281 miljoen voor melk/melkdranken en 21 miljoen voor vruchtensappen, nectars en still drinks.³

4.2 Verdergaande uitbreiding statiegeld gewenst

Niet alleen vinden de meeste Nederlanders het een goede zaak als er op kleine plastic flesjes statiegeld zou komen (zie hoofdstuk 2), een duidelijke meerderheid van de Nederlanders staat ook positief tegenover verdergaande uitbreiding van het statiegeldsysteem. Zeven op de tien Nederlanders (69%) vinden dat er ook statiegeld mag komen op plastic flessen en containers voor sappen. En voor plastic flessen en containers voor melk en andere zuivel is eenzelfde meerderheid van de Nederlanders (69%) positief over de invoering van statiegeld.

5 | Bijna 70% van de Nederlanders positief over statiegeld voor sap- of zuivelcontainers

Bron: TNS NIPO 2010

Opvallend is hierbij dat de invoering van statiegeld op containers voor sappen en dranken op steun kan rekenen bij zowel niet-gebruikers als gebruikers van die plastic containers.

⁵ bron: http://www.ce.nl/publicatie/effecten_van_een_ecotax_op_blikjes_en_flesjes/392

De consumenten die gebruik maken van plastic containers zijn net zulke grote voorstanders van de invoering van statiegeld als de niet-gebruikers, ongeacht of het gaat om matige gebruikers (1 tot 5 containers per maand), doorsnee gebruikers (6 tot 10 containers per maand) of grote gebruikers (meer dan tien containers per maand). In alle gevallen reageren zeven op de tien respondenten positief.

Statiegeld op andere plastic flessen (voor non-food) heeft weinig draagvlak (29%) evenmin als statiegeld op andere plastic verpakkingen. Slechts één op de zes Nederlanders (17%) ziet de statiegeldregeling liever niet verder uitgebreid met andere vormen van plastic verpakkingen. Respondenten noemen ook nauwelijks andere verpakkingen of producten wanneer hen gevraagd wordt spontaan andere kandidaten voor statiegeld te noemen.

Wanneer statiegeld op de voorgestelde verpakkingen ingevoerd zou worden, zegt bijna iedereen die statiegeld wil invoeren (94%) dat ze dan ook de verpakkingen zouden inleveren.

Het concept van statiegeld is duidelijk overtuigend: de meest genoemde reden (65%) om de verpakkingen in te leveren is geld.

- “Als je niets inlevert, ben je je statiegeld kwijt en uiteindelijk kan dat een heel bedrag zijn.”
- “Je bent een dief van je eigen portemonnee als je het niet doet.”
- “Omdat ik er ten slotte eerst statiegeld voor betaald heb, wil dit dan ook weer terug.”

Maar ook het milieu wordt genoemd, door ongeveer een kwart (23%) van de respondenten.

- “(Omdat) ik graag aan reductie van de afvalberg doe en waar mogelijk rekening probeer te houden met het milieu voor huidige leefbaarheid en de leefbaarheid voor toekomstige generaties.”
- “Hierdoor zal er dus minder plastic in het gewone vuil eindigen en heb je dus minder milieuvervuiling.”

Daarnaast worden ook recycling (11%), vermindering van zwerfvuil en ruimte in de afvalbak genoemd.

5 Conclusies

Statiegeld zorgt voor een fors hogere inzamelrespons dan kunststofinzameling

Vrijwel iedereen die statiegeldflessen koopt, levert die flessen ook in (98%). Het financiële argument speelt daarbij een belangrijke rol: Driekwart van de Nederlanders schat de hoogte van het statiegeld (€ 0,25) correct in. Zonder statiegeld worden flessen duidelijk minder gescheiden: door vier op de tien Nederlanders worden plastic flessen, flesjes en containers ongescheiden bij het restafval gegooid. Omdat die vier op de tien Nederlanders relatief veel plastic drankverpakkingen gebruiken (6), is de uiteindelijke inzamelrespons hiervan waarschijnlijk minder dan 50%.

Nederlanders steunen massaal het huidige statiegeld

Afschaffing van het huidige statiegeld op plastic flessen zou 73% van de bevolking een slechte zaak vinden. Minder dan één op de tien Nederlanders staat positief tegenover afschaffing van dit statiegeld.

Groot draagvlak voor statiegeld op kleine plastic flesjes

De steun voor uitbreiding van statiegeld naar kleinere plastic flessen is ook groot: 71% staat hier positief tegenover (en 12% negatief, iets vaker jongeren en mannen).

Ook draagvlak voor statiegeld op plastic containers voor sap- en zuiveldranken

Er bestaat vergelijkbare steun voor een verdergaande uitbreiding van statiegeld, waarbij ook plastic flessen en containers voor sappen en zuiveldranken in het statiegeldsysteem worden opgenomen. Voor zowel sappen als zuiveldranken staan zeven op de tien Nederlanders hier positief tegenover (69%).

Opvallend brede steun voor handhaving én uitbreiding van statiegeld

De steun voor statiegeld is zo breed dat er nauwelijks een bijzonder profiel valt te maken van voor- of tegenstanders. Het gaat om de gemiddelde bevolking. De houding ten opzichte van statiegeld wordt niet of nauwelijks beïnvloed door opleiding, gezinsgrootte of algemene houding naar de wereld en evenmin door het eigen gebruik van plastic verpakkingen. Ook externe omstandigheden spelen geen rol; ongeacht of men woont in de stad of op het platteland en hoe de afvalstoffenheffing wordt berekend: zeven op de tien mensen staat positief tegenover uitbreiding van statiegeld en slechts één op de tien negatief. En binnen alle politieke partijen vormen voorstanders van statiegeld op kleine plastic flesjes een ruime meerderheid.

Statiegeld op alle plastic drankverpakkingen betekent een verdrievoudiging van het huidige statiegeldsysteem voor plastic flessen

⁶ Van de jongeren tot 35, die relatief veel plastic drankverpakkingen kopen, doet bijvoorbeeld nog niet de helft (44%) de plastic flesjes bij het gescheiden kunststofafval.

De gemiddelde Nederlander van boven de 18 koopt in totaal meer dan 15 plastic drankverpakkingen per maand. In totaal worden er per jaar ruim één miljard kleine plastic flesjes aangeschaft plus meer dan een miljard grote plastic drankverpakkingen.

Daartegenover is het huidige statiegeldsysteem (zonder drankverpakkingen voor sap en zuivelranken en zonder kleine flesjes) ruim een factor drie kleiner met ca. 650 miljoen stuks per jaar.

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek is uitgevoerd onder Nederlanders van 18 jaar en ouder. De respondenten zijn afkomstig uit TNS NIPObase, een database met 200.000 mensen die hebben aangegeven deel te willen nemen aan onderzoeken van TNS NIPO. Het veldwerk liep van 6 tot en met 24 oktober en werd online uitgevoerd. In totaal zijn 1.115 respondenten uitgenodigd, van wie 772 respondenten hebben deelgenomen (respons is 69%).

De resultaten zijn herwogen naar geslacht, leeftijd, opleiding, regio, gezinsgrootte en WIN-segment. Hiermee zijn de uitkomsten representatief voor de doelgroep. In de onderstaande tabel ziet u een weegverantwoording.

6 | Weegverantwoording

	Ongewogen	Herwogen
	%	%
Geslacht		
Man	51	49
Vrouw	48	51
Leeftijd		
18-34 jaar	26	27
35-54 jaar	38	39
55 jaar of ouder	36	34
Opleiding		
Laag	17	25
Middel	51	50
Hoog	31	25
Gezinsgrootte		
1	21	20
2	35	36
3	18	16
4	17	18
5 of meer	9	9
Regio		
Drie grote steden	14	15
Rest west	29	29
Noord	11	11
Oost	23	21
Zuid	24	24

7 | Weegverantwoording (vervolg)

WIN-segment		
Zorgzamen	15	15
Behoudenden	15	16
Genieters	10	11
Evenwichtigen	21	22
Luxezoekers	13	11
Zakelijken	8	8
Ruimdenkers	8	7
Geëngageerden	10	11

Bijlage 2 Deelname en beleving van kunststofinzameling

Naast statiegeld zijn er andere mogelijkheden om voorscheiding door consumenten te stimuleren. De meeste gemeenten faciliteren gescheiden inzameling en een deel van de Nederlandse gemeenten heeft een Diftar-beleid waarvan plasticinzameling praktisch altijd onderdeel uitmaakt .

Navraag over de deelname en de beleving van de gescheiden inzameling van plastic verpakkingsafval leerde het volgende:

- Drie kwart van de Nederlanders (74%) meldt dat in hun gemeente het plastic gescheiden wordt ingezameld. Omdat deze voorziening waarschijnlijk al voor een groter deel van de bevolking beschikbaar is lijkt het er op dat de mogelijkheden van kunststofinzameling bij een klein deel van de Nederlanders nog niet bekend zijn.
- Van de respondenten die weten dat plastic gescheiden wordt ingezameld (74%) maken zes op de tien (61%) inwoners hier altijd gebruik van. Nog eens twee op de tien inwoners (19%) doen dit meestal. Twintig procent doet het meestal niet of nooit. Het zijn vooral oudere inwoners die het plastic gescheiden aanbieden. Jongeren zijn hierin minder consequent.
- Plastic flesjes waar geen statiegeld op zit worden door vier op de tien Nederlanders thuis bij het restafval gegooid; 56% doet ze bij het gescheiden kunststofafval. Slechts drie op de tien ouderen doet plastic flesjes bij het restafval. Door ruim de helft van de jongeren onder de 35 worden de flesjes echter bij het restafval thuis of onderweg weggegooid; slechts 44% van de jongeren doet de plastic flesjes bij het gescheiden kunststofafval. Daarbij kan nog worden opgemerkt dat ouderen relatief weinig plastic flesjes gebruiken: minder dan een kwart van de gemiddelde aanschaf.
- Grote plastic containers en plastic flessen waar geen statiegeld op zit worden door vier op de tien Nederlanders niet gescheiden gehouden, maar in de gewone afvalbak gegooid. Jongeren doen ook minder mee met het gescheiden aanbieden van dit kunststof afval.
- Duidelijk is dat, naast statiegeld ook Diftar-beleid effect heeft op het gescheiden aanbieden door burgers. In Diftar-gebieden antwoordt 79% van de respondenten dat de kleine plastic flesjes bij het gescheiden kunststofafval worden gedaan, tegenover elders 49%. Wel geldt hierbij ook dat de percentages lager zijn bij jongeren onder de 35 die relatief veel van deze flesjes gebruiken.
- Van de respondenten die weten dat plastic gescheiden wordt ingezameld en hier meestal of altijd gebruik van maken (80% van 75% = 60%) schatten acht op de tien (78%) dat zij bijna alle kunststof verpakkingen inleveren. Eén op de tien (8%) schat in dat minder dan de helft wordt ingeleverd.
- Daarbij blijkt echter aan bepaalde plastic verpakkingen voorbij te worden gegaan. Plastic folie dat rond tijdschriften en folders zit, wordt bijvoorbeeld bijna nooit apart gehouden van het gewone afval. Slechts 1% van de respondenten geeft aan dit bij de gescheiden inzameling aan te bieden. Ook plastic tassen worden bijna nooit gescheiden aangeboden (2%).
- Plastic verpakkingen waar nog resten van voedsel, drank of andere producten inzitten, worden vaak eerst gewassen of niet meegegeven bij de plastic inzameling.

Het gescheiden inleveren en verwerken kan een milieuvoordeel opleveren. Dit voordeel wordt echter voor een belangrijk deel teniet gedaan wanneer de verpakkingen gewassen worden. Van de mensen die altijd of meestal gebruik maken van de gescheiden plastic inzameling (60%) geeft echter slechts 21% aan dat zij daarbij ook de vuile plastic verpakkingen zonder meer meegeven. De helft van de inwoners (51%) wast deze plastic verpakkingen voordat ze deze meegeven aan de gescheiden inzameling en de overigen geven deze niet (9%) of soms niet (19%) mee.

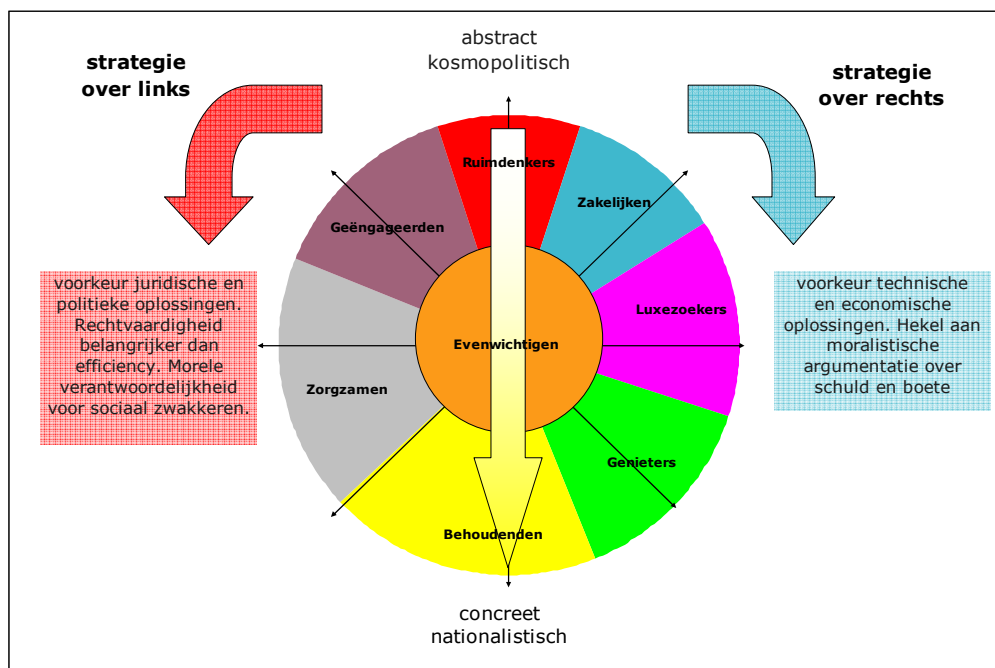
Bijlage 3 Deelname en beleving van statiegeld

Statiegeld werkt. De overgrote meerderheid van de Nederlanders levert flessen met statiegeld in, terwijl flessen zonder statiegeld relatief vaak bij het restafval gegooid worden.

Een aanzienlijke meerderheid van de Nederlanders staat positief tegenover het huidige statiegeldsysteem én tegenover invoering van statiegeld op plastic containers voor dranken en op kleine plastic flesjes.

Deze attitude is gelijkelijk verdeeld over alle lagen van de bevolking. Voor een communicatiestrategie is het dus belangrijk om alle mensen aan te spreken. Dit betekent dat een campagne zowel technisch-economische ('rechtse') argumenten moet bevatten, als 'linkse', moreel-ethische argumenten (zie ook figuur 15).

8 | Gesegmenteerde argumentaties voor verschillende waardensegmenten in bevolking

De belangrijkste reden om de flessen in te leveren, is geld. De consumenten zijn zich bewust van het feit dat ze er zelf al voor betaald hebben. Nadruk op dit aspect in de communicatie is dus misschien niet meer nodig. 'Groene' argumenten, zoals het milieu, bewaren van grondstoffen, recycling en minder zwerfvuil kunnen wellicht nog vaker worden genoemd.

Bijlage 4 Tabellen

Alle relevante tabellen gekruist met geslacht en leeftijd